

Irodabútorok

A születési dátum 1950, ekkor írták ki a Szegedi Bútorgyár nevet az üzemre. 1963-tól a Tisza Bútoripari Vállalat egyik gyáráként növelte termelését, öregbítette az itt készült bútorok hírnevét a szegedi üzem. Termékei legnagyobb részét beföldön hozták forgalomba. A különféle irodabútorokat — íróasztalokat, írógépasztalokat, irodai szekrényeket, komplett irodaberendezéseket — hazai intézmények, vállalatok vásárolhatták meg.

Az ötvenes évek elején Csehszlovákiába is szállítottak irodabútorokat, később a Szovjetunióba is exportáltak. Ez a kivitel azonban nem állandósult, s csak az utóbbi években alakultak ki a szegedi gyár újabb exportkapcsolatai. E kapcsolatok szövetésében, formálásában az ARTEX Külkereskedelmi Vállalat töltötte be a közvetítő szerepet.

1968-ban kezdődtek az üzleti tárgyalások egy svéd — közelebből stockholmi — céggel. A vevő kívánsága az volt, hogy irodabútor-alkatrészeket gyártsanak számára, s ezeket összeszerelés nélkül szállítsák Svédországba. Az alkatrészeket — íróasztalokat, tárgyaló- és munkasztalok lapjait, asztal- és szekrénytartozékokat, fiókokat stb. — ezután a partnerek szerelik össze. Vannak persze olyan redőnyös szekrények, könyvszekrények, íróasztalok is, amelyek már összeállítva érkeznek a skandináv országba, de ezek sem késznek teljesen, egy-két tartozékkal még ott egészítik ki őket.

Az 1968 óta szerzett tapasztalatok azt tükrözik; érdemes exportálni, gazdaságos a kivitel a Tisza Bútorgyár számára. Természetesen azt is megtanulták az export megindulása óta, hogy a vevők magas követelményeket támasztanak, hogy a megadott méretek precíz betartásától a megfelelő anyagig nagyon sok az olyan

igény, ami gondosságot, minőségörzést követel meg.

Voltak, s még vannak is nehézségek. Ilyen például a furnérgond. Magával a munkával könnyebben megbirkóztak a bútoripari munkások ezzel. A beföldön kapható furnéra panaszoknak — ez szolgál a bútorok beborítására — a minősége sok kívánnivalót hagy maga után. Kevés az olyan belső, ami a svédiek támasztotta igényeknek megfelel.

Mivel a TBV szegedi gyára továbbra is fenn akarja tartani — sőt bővíteni szeretné — exportkapcsolatait, keresik ennek megoldását. Az a tervük, hogy jövőre megpróbálkoznak a furnérimportálásával. Úgy gondolják, érdemes. Hiszen, mint sok példa bizonyítja, a gazdaságos területén mindig hasznos volt a minőség. S annál inkább célszerű erre törekedni, mert más cégek is érdeklődnek a Szegeden termelt bútorok iránt.

A szegedi üzem idején mérlegelhetően 26 millió forint termelési érték fog szereplni. Ebből 3 millió a kivitelből adódik. A tavalyihoz viszonyítva több mint kétszeresére nőtt exportjuk: 1969-ben még csak 1 millió 300 ezer forint értékű szállítottak külföldre termékeikből. Hogy jövőre mennyi lesz, hogyan növekszik az export, arra ma még nem tudnak biztosat mondani, hisz több tényezőtől függ, attól is, sikerül-e furnért importálni.

A bútorgyáriaknak a helyszűke is gondot okoz, reméljük, most már nem sokáig. Már hozzáfogtak az építkezéshez: a Vásártér utca-Cserje sor határolta részen lesz az új bútorgyár. Itt már lesz elegendő hely, biztosítani tudják a megfelelő szociális és munkakörülményeket, s ez nemcsak általában termelés, de ezen belül az export növelését is lehetővé teszi.

A Delta karácsonyi száma

1971. áutói és a fiatal börtitkai két szélső példa a Delta Magazin karácsonyi számának rendkívüli széles témaválasztékából. Bemutatja a legújabb autótípusokat és térhatású elektronmikroszkópos felvételekkel elemzi a ruganyos, fiatal bőr jellegzetességeit.

A történelmi múltból a Nagy Armada pusztulását és az évszázadok után most előkerült kincsek regényes történetét írja meg, a jövőről pedig a „Mérték utáni számítógépek” című cikk szól, amely a „mini” komputerek és a földrészeket behálózó számítógép-szolgáltatások perspektíváit ismerteti. Bemutatja a lap az év legnagyobb műanyag házat, az Univerzum legújabb „portréit” és mesébe illő színes képeken a lézersugárral színpadra vitt Varázsfuvola-díszleteket, valamint az ékszeres valódi ékköveit tökéletesen utánozó mesterséges ékkő-gyémántokat.

A gravitációs hullámok, a repülőgépjárművel működtetett tüzlőtűgépek, az anatómiai vizsgálatok alapján tervezett korszerű szerzők, s még számos más újdonság, technikai érdekesség, információ és hír szerepel a Delta új számában, amelyet ezúttal is száznál több — javarészt színes — kép, rajz, karikatúra és tudományos lexikon egészít ki.

K. S.

Könnyű étel

BEETHOVEN

Születésének 200. évfordulójára

December 16-án, ma ünnepli világ Ludwig van Beethoven születésének 200. évfordulóját. Az egész 1970-es évet ügyszólván Beethoven-évként tekintették mindennél: hangversenysorozatok, ünnepi kiadványok, hanglemezzériák, tudományos és népszerű könyvek idézték fel a nagy zeneszerző emlékét.

És mindezt tettük egy olyan korszakban, amikor immár több mint száz éve Beethoven muzikája a hangversenyek mindennapos gyakorlatához éppúgy hozzátartozik, mint ahogy életútjának leírása és műveinek elemzése már könyvtári kötetre rüg. Mi hát az oka ennek a talán minden más zeneszerzőt túlhaladó népszerűségnek?

Az indokot egyrészt Beethoven ifjúságának körülmenyeiből fakadó néhány jellemvonásában, másrészt a műveinek egy jellegzetességében kell keresnünk.

Amikor Beethoven szülővárosában, a Rajna menti Bomban ifjúságát töltötte, ez a város egyike volt Európának leghaladóbb központjainak. Közel volt Franciaország, közel a nagy forradalmat előkészítő szellemi áramlatok; a város választófejedelme II. József öccse volt, és maga is vallotta bátyja felvilágosodott elveit. Így Beethoven már gyermekkorában olyan útravalót kapott, amelyet soha nem tagadott meg, és amely műveinek ügyszólván minden hangjában benne van. Ez az útravaló pedig: gyűlölet minden elnyomás ellen, szabadságvágy, humanizmus. Ez a hármass eszme tette a mestert azzá komponistává, akinek zenéjében közvetlenül hangot kaptak a francia forradalom eszméi, aki zenéjében valóságos néprtribunává vált. „Erő az ember erkölce” — vallotta, s ez egyet jelent a hősi életforma vállalásával. Ezt a hőrosi egyezményt fejezte ki magas rendű formában Beethoven, nemcsak a Hósi Szimfóniában, hanem a zongoraszonátáinak heroikus tételeiben, egyetlen operájának, a Fideliónak a hősi jeleneteiben, sőt, még a Missa Solemnisben is, átláthatóan az egyházi muzsikába a hősiesség fogalmát.

Azt gondolnók, hogy ez a néprtribuni hang, a széles tömegekhez szólás vágya egyet jelent a zenei hangvétel egyszerűségével, a muzsika kifejező eszközeinek közérthetőségével. Am, ha végignézzük a korabeli kritikákat, lépten-nyomon ilyen kitételekkel találkozhatunk: „bonyolult, érthetetlen, mesterkelt”. Sőt, a kor egyik jelentős zeneszerzője, a Büvös vadász alkotója Weber a VII. Szimfónia hallatán azt mondta: „aki ezt a művet írta az megérett az örültek házára”.

Mert Beethoven nemcsak nagy muzsikus volt, a legnagyobb egyike, nemcsak a legmagasabb emberi eszmék hirdetője, hanem ugyanakkor az egész zenetörténet talán legmerészebb újtója is. Ha van a zenetörténetben komponista, akire ráillik az „avantgardista” jelző, akkor Beethoven az. Miután elvégezte tanulmányait, és komponistaként önálló útra lépett, szinte minden műve tartalmaz valami olyan, a maga korában elképzelhetetlenül merész megoldást, amellyel állandóan zavarba ejtette, rájongó tiszteletre készítette, vagy éppen elriasztotta a kor zeneérett közönségét. Nem egy olyan stílusjegye van a beethoveni életműnek, amely annyira újszerű, hogy megkorunk zeneszerzői is átveszik. (Bartók számos szerkesztési, vagy fogalmazási elve, például a legszorosabban kapcsolódik Beethovenhez.)

Ebben a megvilágításban tűnik ki a maga teljes egészében Beethoven nagysága. Mert ő meg tudta oldani a legnehezebb feladatot, olyan zenét írni, amely egyszerre szól tömegekhez és szakemberekhez, amely magával ragadja erejével és lendületével, lirájával és drámaiságával a legalkusabb hallgatót is, de ugyanakkor olyan meglepetéseket, ma is ható meglepetéseket tolmácsol, amelyek a legigényesebb műértőnek is rendkívüli élményt nyújtanak napjainkban is.

A mostani Beethoven-ünnepek során írta egy német kritikus: az lenne a Beethovenhez egyedül méltó ünnepi megemlékezés, ha a Beethoven-év során a

mesternek egyetlen műve sem hangzana el, viszont annál több mai, modern zenét játszanának. Ez így talán túlzás. De az igaz, hogy nem értheti meg igazán Beethoven az a zenekedvelő, aki nem ismeri fel műveiben a soha-nem-volt újat, az avantgardistát, az újítót. Aki viszont eljut idáig, az nyilván megértéssel, sőt örömmel hallgatja Beethoven mindenkori örökösét, korunk nagy újítóját, a moderneket, tehát a ma élő és alkotó zeneszerzők műveit is.

Várnai Péter

NAPI KISLEXIKON Szeged címeréről

A városi tanács legutóbbi ülésén rendeletet hozott Szeged közismert város címerének használatáról. Bár a rendelet még nem lépett érvénybe, mihez tartás végett jó tudni előírásait.

Használati módja?

Ezentúl sem hivatalosan, hatósági jelleggel, csak a mint a városra utaló és díszítő jelképet lehet felhasználni. Fontos, hogy a címer alakja hiteles legyen, és a méretarányokat és színeket megtartsák, csupán kivételes esetben szabad fekete-fehérben, stilizáltan adni. Engedély nélkül tulajdonképpen csak maga a városi tanács használhatja, mégpedig rendezvényeken úgy, hogy az állami címer jelentőségét ne kisebbítse; a város négy színű zászlaján; a tanács által adományozott díszokleveleken, emléklapokon, plaketteken, jelvényeken; a saját kiadásban megjelenő helyi kiadványokon; a színház, az idegenforgalmi hivatal, a szabadtéri játékok propagandanyagain, levelepírjain. Más esetben a város címerének használatához, valamint forgalomba hozatal céljára való előállításához a városi tanács elnökeinek engedélye szükséges. A címer védjegyként nem használható fel.

Eredeti leírása?

Szeged címere az 1719-ben kelt királyi szabadságlevél leírása szerint a következő: „Függőlegesen kettéosztott katonai pajzs, melynek jobb felén két mezőben két folyó — a Tiszát és Marost jelképezve — fut és foly le; bal oldalon pedig fehér mezőben kiterjesztett szárnyú feleztet sas, lábával karmai közt aranyozott kormánypálcát tartva, természetihven előállítva látható; a pajzs környékét körbe átfogó zöld babérból képzett, kerek futó körülvétel a következő aranyírású szavak: „Szeged királyi város 1200” olvashatók; továbbá a pajzsban fekvő, katonai, rásos nyílt sisak, melyen korona fölött álló fehér báránnyal ábrázoló fejedelmi ékítőmenny van; az orozatról pedig, vagyis a sisak csúcsáról eminnen fehér és veres, amonnan pedig sárga és kék, a pajzs szélein nyugvólag szétterjedő foszlányoktól és rojtoktól illően és díszesen kikerekítve.” Aki tehát ezentúl, s persze az engedélyt megkapva, a város címerét használni akarja, ehhez a leírás-hoz kell tartania magát.

Szabo László — Solyom József: TITKOS HADVISELÉS

Kémek a bűvárhajón

— Mindent feltettek egy lapra? — csodálkozott Hoover.

— Úgy látszik... Fontos volt nekik az alumíniumipar megsemmisítése. De ezeken a személyeken keresztül kellett volna összeköttetést tartanunk az Abwehr lisszaboni főosztályával is, mindaddig, amíg meg nem érkeznek a mi rádióink.

Az FBI laboratóriumában rövidesen előhívták a zsebkendőre írt titkosírást, s így birtokába jutottak az USA területén még szabadlábban levő német kémek névsorának. Huszonnégy név vált láthatóvá. Hoover személyesen elemezte szakértőinek társaságában valamennyit. Némelyik már korábban is gyanús volt a számukra. Egy volt lutheránus pap, aki ezekben az időkben New York egyik nyomornegyedében lakott, rövidesen megfigyelés alá került. Aztán néhány óra múlva már a többiek nyomában is ott voltak az FBI emberei. A lutheránus pap egy penzióban lakott, amelyet nem csupán szemmel tartottak, hanem még a telefonbeszélgetéseket is lehallgatták. S nem is kellett sokáig várakozniuk. A volt pap rövidesen találkozót beszélt meg egy ismeretlen férfival. Megállapodtak, hogy a Pennsylvania pályaudvar bejáratánál találkoznak. Négy kémelhárító kísérte az Abwehr-ügynököt, abból a megmondolásból, hogy a floridai csoportnak mindenképpen kap-

csolatot kell teremtenie ezekkel az emberekkel. Az ismeretlenlennel történt találkozót többször is lefényképezték, s néhány óra múlva — Dasch segítségével — Washingtonban már tudták, hogy az ismeretlen — akinek szintén FBI-ügynökök szegődtek a nyomába — senki más, mint Kerling.

A floridai csoport parancsnoka rövidesen találkozott csoportja egyik emberével. Ebben a pillanatban vették őrizetbe. De bárhogy is fagatták Kerlinget, s a lebukott Thiel, egyik sem volt hajlandó beszélni, így aztán az FBI kénytelen volt tovább folytatni a hajtóvadást, a csoport másik három tagja után. Chicagóban próbálták a kémek nyomába jutni, mivel feltételezhető volt, hogy Haupt meglátogatja apját, majd ezt követően találkozik a csoport többi tagjával is.

S az egyik éjszaka valóban bekopogott az idősebb Haupt lakásának ajtaján egy magas termetű fiatalember. Meglepett örömsikoltás, gyorsan pergó szavak, s a fiatalember eltűnt a ház belsejében. Haupt tehát hazatért, ahogy Dasch megjövendölte. De őt sem tartóztatták meg le, Conolly úgy határozott, hogy egy ideig játszadozik vele, hátha Neubauer is Chicagóba megy, s érintkezést keres Haupttal. Amikor érte őket a legnagyobb meglepetés, amikor az FBI chicagói kirendeltségének a főnökéhez így szólt a titkárnője:

— Az előszobában Mister Hermann Haupt várakozik!

— Jöjjön be!

A fiatalember belépett a szobába, s egy csomó idezést, katonai behívót tartott a kezében. Távollétében érkeztek a lakására.

— Hermann Haupt vagyok, szeretném tudni, hogy keres-e még az FBI?... — kérdezte ártatlan képpel.

— Miért keresnénk, Mister Haupt? — tette magát ugyanolyan ártatlannak és semmit nem tudónak a főnök is.

— Mert egy csomó behívót kaptam, mialatt én Mexikóban jártam... Gondolom, már összevissza keresték... De hát az ember nem tudhatja előre, hogy mikor hívják be katonának, ilyen váratlanul...

(Folytatjuk.)